

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 9 februari 1943 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1943/44, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

(4:e avd.)

1:o) **Bestridandet av vissa merkostnader för byggnadsföretag.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond (bilaga 4, punkt 54, sid. 96 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1943) gjort framställning rörande bestridandet av vissa merkostnader för byggnadsföretag.

Departementschefen har anfört följande.

Den handläggning av ärenden rörande företrädesrätt vid tilldelning av arbetskraft för byggnadsföretag, som under senare halvåret 1942 ägt rum på grundval av föreskrifterna i kungörelsen den 19 juni 1942 (nr 563) om arbetsförmedlingstvång för byggnadsverksamhet m. m. jämte vissa av Kungl. Maj:t i anslutning därtill meddelade bestämmelser, har i åtskilliga fall lett till beslut, enligt vilka byggnadsföretag som förklarats företrädesberättigade uppdelats på särskilda etapper i syfte att helt eller till övervägande del förlägga arbetena till vintermånaderna. Denna uppdelning av byggnadsarbetena medför merendels en viss ökning av kostnaderna för vederbörande byggnadsföretag. Då de för byggnadsföretagen anvisade medlen i allmänhet icke förslå att täcka merkostnaderna, synas dessa — i den mån förstärknings- eller fortsättningsanslag av andra skäl ej behöva särskilt äskas — lämpligen få efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestridas från det å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40 å kapitalbudgeten under rubriken Diverse kapitalfonder anvisade reservationsanslaget till oförutsedda utgifter för statens affärsverksfonder, statens allmänna fastighetsfond och fonden för förlag till statsverket. Enär detta anslag enligt gällande grunder är avsett för att bestrida vid anslagsbeviljandet icke förutsedda, av krisförhållandena föranledda kostnadsstegringar å byggnadsföretag, innebär vad jag nyss förordat en viss utvidgning av anslagets användningsområde.

Enligt de för dispositionen av reservationsanslag gällande reglerna står behållningen å nämnda å tilläggsstat för budgetåret 1939/40 anvisade anslag icke utan riksdagens medgivande till Kungl. Maj:ts förfogande för tid efter utgången av nu löpande budgetår. Då reservationen å anslaget kan behöva tagas i anspråk jämväl under nästkommande budgetår såväl för kostnadsökningar av det slag jag i det föregående särskilt berört som ock för ändamål, för vilka anslaget ursprungligen avsetts, anser jag mig böra förorda, att riksdagens medgivande till fortsatt anslagsdisposition utverkas.

Utskottet.

Ifrågavarande av 1939 års urtima riksdag anvisade reservationsanslag å 5,000,000 kronor, varav vid ingången av innevarande budgetår cirka 4,100,000 kronor återstodo odisponerade, har tillkommit för att täcka merkostnaderna för redan tidigare beslutade anläggningar under statens affärsverksfonder, statens allmänna fastighetsfond och fonden för förlag till statsverket. Anslagets användning har hittills varit begränsad till utgiftsökningar på grund av prisstegring. För budgetåret 1943/44 föreslås i samband med hemställan om förlängd dispositionsrätt till anslaget en mindre utvidgning av anslagets användningsområde, vilken utvidgning motiverats av de av krisen nödvändiggjorda ingreppen på byggnadsmarknaden. Den begränsning, som fastställdes vid anslagets beviljande och som består däri att anslaget ej må användas till förstärkning av sådana anslag, från vilka ett flertal olika företag antingen helt bekostas eller erhåller bidrag, skulle däremot alltjämt upprätthållas.

Under erinran härom får utskottet, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må medgiva, att det för budgetåret 1939/40 å kapitalbudgeten anvisade anslaget till oförutsedda utgifter för statens affärsverksfonder, statens allmänna fastighetsfond och fonden för förlag till statsverket må för det av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1943 angivna ändamål disponeras under budgetåret 1943/44.

2:o) Förvärv av fastigheten nr 1 i kvarteret Röda Bodarna i Stockholm. Kungl. Maj:t har (punkt 55, sid. 97 och 98) föreslagit riksdagen att till Förvärv av fastigheten nr 1 i kvarteret Röda Bodarna i Stockholm för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 3,750,000 kronor.

Aktiebolaget Vin- och spritcentralen, som är ägare till ifrågavarande fastighet (det s. k. Centralpalatset), har hos chefen för finansdepartementet gjort framställning om åtgärder i syfte att fastigheten måtte kunna försäljas till statsverket.

Sedan inom *byggnadsstyrelsen* verkstälts vissa utredningar angående det ifrågasatta inköpet, har styrelsen av chefen för kommunikationsdepartementet anmodats att med aktiebolaget Vin- och spritcentralen träffa preliminärt avtal rörande fastighetens förvärvande. I anledning härav har byggnadsstyrelsen med bolaget upprättat ett köpekontrakt avseende förvärv för kronans räkning av fastigheten mot en av styrelsen såsom skälig ansedd köpeskilling av 3,750,000 kronor och med tillträde den 1 juli 1943. Köpeavtalet är ingånget under förbehåll, att Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande lämnas före den 1 juli 1943.

Rörande lämpligheten av ett statsförvärv av fastigheten har styrelsen i skrivelse den 29 april 1942 anfört i huvudsak följande.

I fastigheten i fråga förhyras för närvarande för arméförvaltningens räkning hela våningarna 1, 2, 3, 4 och 6 trappor upp samt vissa utrymmen med

en golytta av 150 kvadratmeter i våningen 5 trappor upp jämte 85 kvadratmeter i en entresolvåning. Härutöver har emellertid arméförvaltningen behov av även andra utrymmen i fastigheten. Inom staten tillhöriga byggnader i huvudstaden finnas för närvarande icke några lokaler, som kunna ställas till arméförvaltningens förfogande i ersättning för lokalerna i centralpalatset, och det är icke möjligt att genom förhyrning anskaffa nya lokaler för ändamålet. Det är därför av stor vikt, att dispositionsrätten till lokalerna i centralpalatset tillförsäkras statsverket, intill dess lokaler i en nybyggnad kunna beredas arméförvaltningen.

Ehuru centralpalatsets plandisposition icke är den bästa för ämbetslokaler, vilket kommer att medföra jämförelsevis stora ombyggnadskostnader för ett permanent utnyttjande av egendomen för avsett ändamål, anser dock styrelsen, med hänsyn till fastighetens centrala läge i närheten av kanslihuset och de flesta ämbetsverken och andra statliga institutioner samt då tillgången till tomter för ämbetsbyggnader inom stadens centrala delar är synnerligen begränsad, att erforderliga åtgärder böra vidtagas för att bevara möjligheten att även i fortsättningen disponera byggnaden såsom tjänstelokaler för kronans räkning. Ett förvärv för statsverket torde ur ren affärssynpunkt icke innebära någon risk, då tomtvärdet med största sannolikhet, särskilt efter Tegelbackens ordnande, torde komma att stiga.

Under erinran att den avtalade köpeskillingen, 3,750,000 kronor, av departementschefen ansetts för statsverket godtagbar, får utskottet tillstyrka förevarande förslag. Utskottet hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Förvärv av fastigheten nr 1 i kvarteret Röda Bodarna i Stockholm* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 3,750,000 kronor.

3:o) **Nytt landsstatshus i Halmstad.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, sid. 98—100) om anvisande för detta ändamål av ytterligare 110,000 kronor, därav 75,000 kronor för kostnadsökningar på grund av prisfördyring och 35,000 kronor för viss utvidgning av byggnadsplanen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nytt landsstatshus i Halmstad* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 110,000 kronor.

4:o) **Om- och tillbyggnad av länsresidenset i Vänersborg.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, sid. 100—104), vilket i huvudsak föranletts av en såsom lämplig ansedd ytterligare utökning av den södra flygelbyggnaden, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av länsresidenset i Vänersborg* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 80,000 kronor.

Stockholm den 9 februari 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 24.